

AFISZ

polsko-mołdawski

Kwartalnik 3/2025

Fot. z archiwum Stowarzyszenia
„Dom Polski” w Bielcach

Festiwal Kultur Etnicznych w Mołdawii edycja XXIV

Koncert w Kiszyniowie „Wokół pieśni i poezji polskiej”

TWÓRCZOŚĆ JANA KOCHANOWSKIEGO W KOLORACH – wystawa tematyczna w Bibliotece im. Adama Mickiewicza

kulturalny
wybór

Festivalurile de toamnă din Moldova propun o varietate de evenimente culturale, inclusiv Festivalul Etniilor, care se desfășoară, în mod tradițional, în diverse locuri din țară. Evenimentul principal are loc în Piața Marii Adunări Naționale din Chișinău, unde chișinăuienii și oaspeții capitalei pot cunoaște cultura bogată a comunităților etnice din Republica Moldova – de la dansuri populare la bucătăria națională.

Moldavske festivaly jesienne to różnorodne wydarzenia kulturalne. Wśród nich jest Festiwal Kultur Etnicznych, tradycyjnie organizowany we wrześniu w wielu miejscowościach kraju. Główne wydarzenie odbywa się na placu Stefana Wielkiego w Kiszyniowie. Tutaj mieszkańcy i turyści, odwiedzający stolicę, mogą zapoznać się z bogatą kulturą społeczności etnicznych Mołdawii – od tańców ludowych po kuchnię narodową.

Migawki z Festiwalu Kultur Etnicznych w Kiszyniowie...

■ Prezydent Republiki Mołdawii Maia Sandu odwiedziła stoisko polonijnego Stowarzyszenia „Polska Wiosna w Mołdawii”

■ Członkinie zespołu tanecznego „Wesołe Babcie”, działającego przy Stowarzyszeniu „Polska Wiosna w Mołdawii”, promowały polską kulturę na Festiwalu Kultur Etnicznych w Kiszyniowie

■ Zaangażowane w wolontariat młode pokolenie organizacji polonijniej „Polska Wiosna w Mołdawii”

– Dziś odwiedziliśmy z rodziną Festiwal Kultur Etnicznych w centralnym parku Kiszyniowa, gdzie moja córka miała możliwość dotknąć swoich polskich korzeni. Piosenki, tańce, barwne stroje, narodowe smakołyki – to wszystko przypomniało nam, jak ważna jest znajomość języka i przekazywanie tradycji. Miło było porozmawiać z przedstawicielami polskiej społeczności – ludźmi szczerymi, życzliwymi, serdecznymi. Od razu poczuliśmy więź pokoleń, szacunek do historii i radość ze spotkania. Pogoda też dopisała – idealny dzień na spędzenie go z rodziną i doświadczanie tego, co naprawdę ważne.

Olga Colesnicova

...w Sorokach

13.09.2025. Tak jak co roku, w połowie września odbył się w Sorokach Festiwal Kultur Etnicznych „Jedność przez różnorodność”. Pogoda dopisała, więc wydarzenie przebiegło w parku, na placu przed sorockim Domem Kultury.

Organizatorzy uhonorowali działalność liderów narodowych organizacji i zespołów, m.in. prezes Związku Polaków w Sorokach Ro-

dikę Młyńską, prowadzącą zespół wokalny „Stokrotka” Tatianę Rudej i prowadzącą zespół taneczny „Stokrotka” Lubovi Rusnak.

Na stoisku, promującym polonijną działalność organizacji, pojawiły się świeżo przekazane przez ORPEG podręczniki do nauki języka polskiego.

Zespół „Stokrotka” zaśpiewał dwie piosenki w języku polskim,

a tancerze zaprezentowali polkę. Ich występy spotkały się z ciepłym przyjęciem i aplauzem.

Atmosfera tego wydarzenia, to jak zawsze w Sorokach – chęć bycia razem pomimo różnic i pragnienie pokoju i współpracy.

Jolanta Domek-Tobolska
nauczyciel skierowany do pracy
przez ORPEG

Fot. J. Domek-Tobolska

...w Bielcach

19.09.2025. W niedzielę w Bielcach odbył się kolejny już Festiwal Kultur Etnicznych, który zjednoczył przedstawicieli różnych społeczności i mniejszości narodowych.

Festiwal rozpoczął się tradycyjną procesją, w której uczestniczyli mieszkańcy naszego miasta. Procesja zakończyła się pod pomnikiem Stefana Wielkiego, gdzie odbyła się ceremonia złożenia kwiatów. W powitalnym przemówieniu do uczestników festiwalu wystąpił Burmistrz Miasta Bielce Alexander Pietkov.

Następnie rozpoczął się koncert, w którym swoim kunsztem popisywały się zespoły muzyczne i taneczne. Na uwagę zasługiwał dziecięcy zespół „Krokus” z Domu Polskiego w Bielcach oraz zespół wokalny „Jaskółki”, który zaprezentował trzy ludowe polskie pieśni.

Tegoroczny Festiwal Kultur Etnicznych odzwierciedlał ducha naszego miasta, jego różnorodność, kolorystykę, a jednocześnie poczucie wspólnoty przedstawicieli różnych grup etnicznych żyjących w Bielcach.

Facebook / Stowarzyszenie
Dom Polski w Bielcach

...w Głodianach

14.09.2025. Festiwal Kultur Etnicznych w Głodianach był wspaniałą okazją do odkrycia różnorodności kulturowej Republiki Mołdawii. Polonijny zespół „Styrczańskie Dzwoneczki” z Głodian zaprezentował na scenie autentycznego polskiego ducha i polskie tradycje, zachwycając publiczność muzyką, tańcem i dobrą zabawą.

Facebook / Centrul de Cultură Glodeni

...we wsi Wiśniówka

20.09.2025. We wsi Wiśniówka na południu Mołdawii odbył się coroczny Festiwal Kultur Etnicznych „Jedność przez różnorodność”. Stowarzyszenie Polaków Gagauzji dziękuje organizatorom festiwalu i władzom Wiśniowcy za zaproszenie i przyjaźń. Nasz zespół „Polacy Budżaka” od lat uczestniczy w tym pełnym życia i serdeczności święcie!

Facebook / Stowarzyszenie
Polaków Gagauzji

Biblioteca im. Adama Mickiewicza 21 września 2025 roku wzięła udział w XXIV edycji Festiwalu Kultury Etnicznej „Jedność przez różnorodność” – prawdziwego święta wielokulturowości, odbywającego się w sercu Kiszyniowa.

Pe 21 septembrie 2025, Biblioteca „Adam Mickiewicz” a participat la cea de-a XXIV-a ediție a Festivalului Etniilor „Unitate prin diversitate” – o adevărată sărbătoare a multiculturalității, desfășurată în inima Chișinăului.

Festivalul Etniilor „Unitate prin diversitate”

ediția XXIV, 2025

Organizat de Agenția Relații Interetnice și Primăria Municipiului Chișinău, în parteneriat cu Consiliul Coordonator al organizațiilor etnoculturale, festivalul are drept scop promovarea tradițiilor minorităților naționale, consolidarea dialogului intercultural și întărirea prieteniei dintre comunitățile etnice din Republica Moldova.

Atmosfera evenimentului a fost animată de porturi populare, dansuri tradiționale, expoziții tematice, delicii gastronomice, dar și de numeroase activități interactive, care au reunit chișinăuieni și oaspeți

ai capitalei într-o veritabilă „curte a prieteniei”. Programul a debutat cu ceremonia de depunere de flori la monumentul domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt, continuând cu Hora Prieteniei și inaugurarea oficială a Festivalului pe scena principală din Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Pe parcursul zilei, participanții au putut explora cele 20 de curți etnice, fiecare ilustrând frumusețea și specificul propriei comunități. Târgurile de artizanat, zona Lectorium, atelierile gastronomice, muzica și dansurile tradiționale au creat un cadru viu, colorat și plin de energie. Cei mai mici vizitatori s-au bucurat de Orășelul copiilor, unde jocurile și concursurile interactive au adus zâmbete și voie bună.

Pentru Biblioteca „Adam Mickiewicz”, participarea la acest festival a devenit o frumoasă

tradiție, realizată împreună cu comunitatea poloneză din Republica Moldova. Anul acesta am întâmpinat vizitatorii cu expoziții de carte, jocuri poloneze pentru copii și mici provocări culturale. Iubitorii de literatură au citit fragmente din opera scriitorului Jan Kochanowski, iar cei mai curajoși s-au întrecut la un concurs interactiv de limbă: „Ghicește cuvântul în poloneză”.

Evenimentul a reconfirmat că prietenia și respectul dintre culturi se construiesc prin cunoaștere, deschidere și bucuria de a fi împreună. Cu gândul deja la ediția aniversară – a XXV-a –, Biblioteca „Adam Mickiewicz” așteaptă cu entuziasm noi întâlniri, prietenii și experiențe interculturale.

Tatiana Bolea

Șef sector – Biblioteca „Adam Mickiewicz”

Fot. facebook/Biblioteca „Adam Mickiewicz”

În luna august a avut loc Festivalul Culturii și Poeziei Polone de pe Nistru. Ca în fiecare an, Festivalul s-a desfășurat pe o navă, oferindu-le o ocazie extraordinară organizațiilor poloneze din Slobozia-Rașcov, Râbnița, Bender și Tiraspol să se reunească. Interpretarea cântecelor poloneze, recitarea unor poezii celebre și dansurile au devenit o frumoasă mărturie a unității naționale și a iubirii pentru cultura poloneză. Evenimentul este organizat de Societatea Culturală Poloneză „Jasna Góra” din Tiraspol.

Sierpniowy Festiwal Kultury i Poezji Polskiej nad Dniestrem, który po raz kolejny odbył się na statku, był niezwykle ciekawym spotkaniem Polonusów ze Słobody-Raszaków, Rybnicy, Bender i Tyraspola. Wspólne śpiewanie polskich pieśni, recytacje znanych wierszy i tańce stały się pięknym świadectwem jedności narodowej i umiłowania polskiej kultury. Organizatorem wydarzenia jest Towarzystwo Kultury Polskiej „Jasna Góra” w Tyraspolu.

Polska poezja znowu brzmi nad Dniestrem...

Fot. facebook/Towarzystwo Polskiej Kultury „Jasna Góra” Naddniestrze Mołdawia

În august 2025, la Centrul de Dezvoltare și Antreprenariat Moldova-Polonia din Chișinău a avut loc un concert sub genericul „În jurul cântecelor și poeziei poloneze”, organizat de Asociația „Primăvara Poloneză în Moldova”.

W sierpniu 2025 r. w kiszyniowskim Centrum Rozwoju i Przedsiębiorczości Mołdawia-Polska odbył się zorganizowany przez Stowarzyszenie „Polska Wiosna w Mołdawii” koncert pt. „Wokół pieśni i poezji polskiej”.

„Wokół pieśni i poezji polskiej” to cykliczne wydarzenie w środowisku kiszyniowskiej Polonii, które gromadzi ludzi pragnących pielęgnować polskie dziedzictwo kulturowe i tradycje z dala od ojczyzny. Wśród gości tego sierpniowego spotkania obecni byli uczniowie, nauczyciele oraz miłośnicy literatury i muzyki polskiej.

Spotkanie zaszczylicili swoją obecnością przedstawiciele Stowarzyszenia „Odra-Niemen” z Wrocławia – prezes Ilona Gosiewska oraz członek zarządu Eugeniusz Gosiewski.

W programie koncertu znalazły się utwory Marii Konopnickiej, Ignacego Krasieckiego, Antoniego Kucharczyka oraz noblistki – Wisławy Szymborskiej. Na słuchaczach szczególnie wrażenie wywarła recytacja jej wiersza „Gawęda o miłości ziemi ojczystej” w wykonaniu

Tudora Pruteanu. Młodzież zaprezentowała własne interpretacje wierszy, udowadniając, że polska poezja brzmi żywo i inspiruje również współcześnie.

Wyjątkowego kolorytu spotkaniu dodał występ zespołu tanecznego „Wesołe Babcię”. Tańce ludowe zostały nagrodzone gorącymi brawami, a dzieci z widowni z entuzjazmem chciały dołączyć do zabawy.

Udekorowana w narodowych barwach sala sprzyjała atmosferze wspólnoty i dumy narodowej. Był czas na rozmowy, wspomnienia i podziękowania dla wszystkich, którzy wspierają polskie inicjatywy kulturalne.

– Cieszymy się, że dzięki wsparciu Senatu RP mamy możliwość organizowania takich szczególnie ważnych dla Polonii wydarzeń. Polska poezja – dawna i współczesna,

żyjąca w nowej odsłonie – to coś wyjątkowego! Bardzo mnie cieszy, że ta nasza inicjatywa zgromadziła tak wielu wolontariuszy i tak liczną publiczność. To spotkanie pokazało, jak wielką rolę mają podobne wydarzenia – łączą pokolenia, pozwalają zachować język i tradycję, wzmacniają więzi i poczucie przynależności narodowej. Poezja i pieśń polska znów udowodniły, że są żywe, aktualne i poruszające – powiedziała prezes Stowarzyszenia „Polska Wiosna w Mołdawii” pani Oksana Bondarczuk.

Organizatorzy wyrazili nadzieję, że tradycja takich spotkań będzie kontynuowana jako ważny element życia duchowego polskiej wspólnoty w Mołdawii.

Ała Ceban

tłum. na j. polski **Alexei Bondarciuc**
Fot. facebook / Polska Wiosna w Mołdawii

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu RP nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku.

În luna septembrie, Biblioteca „Adam Mickiewicz” din Chişinău a găzduit o expoziție de lucrări inspirate de opera lui Jan Kochanowski. Expoziția a cuprins 20 de picturi realizate de elevi de la școlile de arte plastice din Republica Moldova, precum și de studenți și cadre didactice de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chişinău.

We wrześniu w Bibliotece im. Adama Mickiewicza w Kiszyniowie można było oglądać wystawę prac inspirowanych utworami Jana Kochanowskiego. Na ekspozycję składało się 20 obrazów autorstwa uczniów Szkół Sztuk Pięknych z różnych miejscowości Mołdawii oraz studentów i wykładowców z Akademii Muzyki, Teatru i Sztuk Pięknych w Kiszyniowie.

„Twórczość Jana Kochanowskiego w kolorach”

W 2025 roku Biblioteka im. Adama Mickiewicza w Kiszyniowie ogłosiła konkurs plastyczny na ilustracje do twórczości Jana Kochanowskiego – lektury Narodowego Czytania 2025.

Celem konkursu było nie tylko uświetnienie obchodów Narodowego Czytania 2025, ale również popularyzacja utworów Jana Kochanowskiego, w szczególności pieśni,

fraszek i trenów oraz zachęcanie do twórczej interpretacji tej poezji. Udział w konkursie wzięli uczniowie ze Szkoły Sztuk Pięknych w Jałowienach, Szkoły Sztuk Pięknych im. Alexandru Plămădeală w Kiszyniowie, Gimnazjum we wsi Kerbuna oraz Centrum Twórczości „Słonecznik”.

Najlepsze prace uzdolnionej artystycznie młodzieży zostały zaprezentowane w Bibliotece im. Adama

Mickiewicza na wystawie pokonkursowej pt. „Twórczość Jana Kochanowskiego w kolorach” razem z obrazami studentów i wykładowców z Akademii Muzyki, Teatru i Sztuk Pięknych w Kiszyniowie.

Wernisaż wystawy odbył się 7 września 2025 roku podczas akcji Narodowego Czytania w Bibliotece im. Adama Mickiewicza.

Tatiana Mironik

Kompozycja „Sen” **Livia David**, lat 15, gwazs na papierze, 420x320, Szkoła Sztuk Pięknych w Jałowienach

Ilustracja do „Pieśń XIX” Jana Kochanowskiego, **Tatiana Jabinschi**, Centrum Twórczości „Słonecznik” w Kiszyniowie

Ilustracja do „Pieśń XI” Jana Kochanowskiego, **Ion Jabinschi**, Akademia Muzyki, Teatru i Sztuk Pięknych w Kiszyniowie, Wydział Sztuk Pięknych, Sztuk Dekoracyjnych i Wzornictwa

Ilustracja do „Trenów” Jana Kochanowskiego, **Anastasia Anghelina Perțu**, Akademia Muzyki, Teatru i Sztuk Pięknych, Wydział Sztuk Pięknych, Sztuk Dekoracyjnych i Wzornictwa, Dział Graficzny

Zdjęcia prac z wystawy udostępniono przez Bibliotekę im. Adama Mickiewicza

Rozpoczęła się 20. edycja Konkursu o Nagrodę Marszałka Senatu RP dla dziennikarzy polskich i polonijnych pt. „Polska tożsamość na emigracji. Między integracją a pamięcią”. Celem konkursu jest pokazanie, jak Polonia i Polacy za granicą zachowują swoją kulturę, tradycję i język, a także jak promują polskość poza granicami Polski, a jednocześnie stają się istotną częścią lokalnych społeczności.

Prace w konkursie muszą zostać zgłoszone przez dziennikarzy (autorów) lub redakcje do 31 października br. za pośrednictwem formularza na stronie internetowej Senatu.

Nagrody pieniężne zostaną przyznane w dwóch kategoriach – odrębnie dla mediów tradycyjnych (gazety, czasopisma, radio,

televizja) oraz cyfrowych (portale internetowe, media społecznościowe).

Nagrodami w konkursie są:

I miejsce – 15 tys. zł,

II miejsce – 7 tys. zł,

III miejsce – 4 tys. zł.

Dodatkowo dla debiutujących dziennikarzy polonijnych i polskich z zagranicy przewidziane są staże zawodowe w TVP Polonia i w Polskim Radiu (Polskie Radio dla Zagranicy).

Regulamin i szczegóły na stronie:

<https://www.senat.gov.pl/dla-mediow/konkurs-o-nagrade-marszalka-senatu2025/>

- bieżące wydarzenia kulturalne ● relacje z wystaw i muzeów ● festiwale
- koncerty ● recenzje filmów i książek

AFISZ

polsko-mołdawski

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Senatu RP oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

wydawca Stowarzyszenie Polska Wiosna w Mołdawii
e-mail: polskawiosna@gmail.com
redagowanie Elena Pumnea, Helena Usowa
tłumaczenie Lucia Țurcanu
korekta Jolanta Domek-Tobolska
korespondenci Anastasia Biriucova, Alexei Bondarciuc, Mari Bondarciuc, Julia Kiryłowa, Swietłana Laptiacru, Tatiana Mironik